

Spis treści

Wykaz skrótów	19
---------------------	----

Część pierwsza. OGÓLNA

Rozdział I. PRZEDMIOT PRAWA PRACY	23
---	----

§ 1. Specyfika norm prawa pracy	23
§ 2. Pozycja stron stosunków pracy jako przedmiot regulacji prawa pracy	24
1. Indywidualne stosunki pracy	24
1.1. Praca wykonywana dobrowolnie	26
1.2. Praca świadczona za odpłatnością	26
1.3. Praca wykonywana na ryzyko pracodawcy	27
1.4. Praca wykonywana pod kierownictwem pracodawcy	28
2. Zbiorowe stosunki pracy	29
3. Systematyka prawa pracy	30

Rozdział II. FUNKCJE PRAWA PRACY	31
--	----

§ 1. Ochronna funkcja prawa pracy	31
1. Minimalne standardy uprawnień pracowniczych	31
2. Maksymalne standardy obowiązków pracowników	32
3. Powszechna ochrona trwałości stosunku pracy	32
4. Szczególna ochrona trwałości stosunku pracy	33
5. Zadanie ochronnych przepisów prawa pracy	34
§ 2. Organizatorska funkcja prawa pracy	34

Rozdział III. ZASADY PRAWA PRACY	36
--	----

§ 1. Podstawowe zasady prawa pracy	36
1. Wprowadzenie	36
2. Konstytucyjne zasady prawa pracy	36
3. Podstawowe zasady prawa pracy w Kodeksie pracy	38
3.1. Wolność pracy i swoboda nawiązywania stosunków pracy	38
3.2. Ochrona godności, równouprawnienie pracowników, zakaz dyskryminacji, równe traktowanie kobiet i mężczyzn	39

3.3.	Godziwe wynagrodzenie za pracę	45
3.4.	Prawo do wypoczynku	46
3.5.	Bezpieczne i higieniczne warunki pracy	46
3.6.	Zaspokajanie potrzeb bytowych, socjalnych i kulturalnych pracowników	46
3.7.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników	48
3.8.	Uprzywilejowanie pracownika	49
3.9.	Związkowa reprezentacja, obrona praw i interesów pracowników i pracodawców	51
3.10.	Udział pracowników w zarządzaniu zakładami pracy	51
§ 2.	Zasady indywidualnego prawa pracy	53
1.	Zasada osobistego wykonywania pracy	53
2.	Zasada podporządkowania pracownika pracodawcy	53
3.	Zasada odpłatności pracy	56
4.	Zasada ochrony wynagrodzenia za pracę	56
5.	Zasada ryzyka pracodawcy	56
6.	Zasada ochrony trwałości stosunku pracy	58
7.	Zasada ograniczonej odpowiedzialności materialnej pracownika	59
§ 3.	Zasady zbiorowego prawa pracy	60
1.	Zasada wolności zrzeszania się pracowników i pracodawców	60
1.1.	Prawo pracowników do zrzeszania się w związkach zawodowych ...	60
1.2.	Prawo pracodawców do zrzeszania się w organizacjach pracodawców	61
2.	Zasada autonomii związków zawodowych i organizacji pracodawców	62
2.1.	Autonomia związków zawodowych	62
2.2.	Autonomia organizacji pracodawców	63
3.	Zasada dialogu społecznego	64
3.1.	Związkowa reprezentacja pracowników	64
3.2.	Porozumienia normatywne	65
4.	Zasada równości stron zbiorowych stosunków pracy	65
5.	Zasada pokoju społecznego	66
Rozdział IV. ŹRÓDŁA PRAWA PRACY		67
§ 1.	Krajowe źródła prawa pracy	67
1.	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej	67
2.	Kodeks pracy	68
3.	Układy zbiorowe pracy	70
4.	Porozumienia normatywne	73
5.	Regulaminy zakładowe	74
5.1.	Regulaminy pracy	75
5.2.	Regulaminy wynagradzania, nagród i premiowania	76
5.3.	Regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych	77
5.4.	Regulaminy określające zasady postępowania w sprawach dotyczących pracowników objętych zamiarem zwolnienia z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy	78
6.	Statuty	79

7. Umowy spółek kapitałowych	79
8. Inne akty	79
§ 2. Międzynarodowe źródła prawa pracy	80
1. Dyrektywy Unii Europejskiej	80
2. Prawo pracy Rady Europy	80
3. Konwencje i zalecenia Międzynarodowej Organizacji Pracy	81
4. Umowy międzynarodowe	83
5. Układ Europejski	85
6. Traktat akcesyjny oraz akt dotyczący warunków przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do traktatów stanowiących podstawę Unii Europejskiej	85
§ 3. Hierarchia źródeł prawa pracy	87
Rozdział V. STOSUNKI PRAWNE REGULOWANE PRZEPISAMI PRAWA PRACY	89
§ 1. Stosunki zatrudnienia	89
1. Aktywne środki przeciwdziałania bezrobociu. Usługi rynku pracy	90
1.1. Pośrednictwo pracy	91
1.2. Agencje pracy tymczasowej	91
1.3. Zatrudnienie obywateli polskich za granicą u pracodawców zagranicznych	92
1.4. Szkolenie bezrobotnych	92
1.5. Pożyczki na sfinansowanie kosztów szkolenia zawodowego	93
1.6. Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa	93
1.7. Prace interwencyjne i roboty publiczne	94
1.7.1. Prace interwencyjne	94
1.7.2. Roboty publiczne	94
1.7.3. Umowy o zrefundowanie poniesionych kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne	95
1.8. Zatrudnianie młodocianych i absolwentów	95
1.8.1. Zatrudnianie młodocianych	95
1.8.2. Przygotowanie zawodowe młodocianych	95
1.8.3. Zatrudnianie osób niepełnosprawnych	97
2. Pasywne środki łagodzenia skutków bezrobocia – świadczenia dla bezrobotnych	98
2.1. Zasiłki dla bezrobotnych	98
2.2. Świadczenia przedemerytalne	100
§ 2. Stosunki pracy	100
1. Zobowiązaniowe stosunki pracy	101
2. Atypowe zobowiązaniowe stosunki pracy	102
3. Zatrudnienie pracowników w formie telepracy	102
4. Służbowe stosunki pracy	106
§ 3. Stosunki prawne towarzyszące stosunkom pracy	108
1. Umowa o zakazie konkurencji pracownika z pracodawcą	108

2. Umowa o odpowiedzialności materialnej pracownika za szkody wyrządzone pracodawcy	111
3. Umowa o dokształcanie	113
4. Umowa o objęcie ubezpieczeniem	115
5. Umowa o używanie mienia osobistego pracownika w trakcie wykonywania pracy	116
§ 4. Stosunki prawno-organizacyjne leżące u podstaw stosunku pracy	116
1. Stosunki członkostwa w spółdzielniach pracy	117
2. Członkostwo w organizacjach społecznych i politycznych	118
3. Stosunki w spółkach handlowych	118

Część druga. INDYWIDUALNE PRAWO PRACY

Rozdział VI. STRONY STOSUNKU PRACY	123
---	------------

§ 1. Pracownik	123
§ 2. Pracodawca	125
1. Pracodawca jako jednostka organizacyjna	125
2. Reprezentacja prawna pracodawcy będącego jednostką organizacyjną	127
3. Pracodawca-osoba fizyczna	130
4. Reprezentacja pracodawcy-osoby fizycznej	130
§ 3. Zmiany stron stosunku pracy	131
1. Przejście zakładu pracy na innego pracodawcę	131
2. Nabycie zakładu pracy w drodze dziedziczenia	134

Rozdział VII. NAWIĄZANIE STOSUNKU PRACY	135
--	------------

§ 1. Umowa o pracę	135
1. Rodzaje umów o pracę	135
2. Składniki umowy o pracę	140
3. Zawieranie umów o pracę	142
§ 2. Powołanie	143
§ 3. Wybór	145
§ 4. Mianowanie	147
§ 5. Spółdzielcza umowa o pracę	148

Rozdział VIII. ZMIANA TREŚCI STOSUNKU PRACY	150
--	------------

§ 1. Wypowiedzenie zmieniające	150
1. Konstrukcja prawna wypowiedzenia zmieniającego	150
2. Przyczyna wypowiedzenia zmieniającego	152
3. Forma wypowiedzenia zmieniającego	153
4. Kontrola zgodności z prawem wypowiedzenia zmieniającego	153
5. Roszczenia pracownika w razie naruszenia przez pracodawcę przepisów o wypowiedzeniu zmieniającym	154
§ 2. Polecenie pracodawcy	154

Rozdział IX. ROZWIĄZANIE STOSUNKU PRACY	156
§ 1. Rozwiązanie stosunku pracy nawiązanego na podstawie umowy o pracę	156
1. Rozwiązanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron	156
2. Rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem przez pracodawcę	158
2.1. Konstrukcja prawna wypowiedzenia umowy o pracę	158
2.2. Przyczyna wypowiedzenia umowy o pracę	161
2.3. Forma wypowiedzenia umowy o pracę	164
2.4. Kontrola zgodności z prawem wypowiedzenia umowy o pracę	166
3. Szczególna ochrona trwałości stosunku pracy	168
3.1. Zakaz wypowiedzenia umowy o pracę pracownikom w wieku przedemerytalnym	169
3.2. Zakaz wypowiedzenia umowy o pracę w czasie urlopu oraz w czasie innej usprawiedliwionej nieobecności pracownika w pracy	169
3.3. Zakaz wypowiedzenia umowy o pracę w okresie ciąży i urlopu macierzyńskiego	170
3.4. Zakaz wypowiedzenia umowy o pracę w okresie urlopu wychowawczego	171
3.5. Zakaz wypowiedzenia umowy o pracę w okresie między powołaniem pracownika do czynnej służby wojskowej a zakończeniem tej służby	171
3.6. Zakaz wypowiedzenia umowy o pracę z członkiem zarządu zakładowej organizacji związkowej	171
3.7. Zakaz wypowiedzenia umowy o pracę z pracownikami pełniącymi funkcje przedstawicielskie w zakładzie pracy	173
3.8. Zakaz wypowiedzenia umowy o pracę pracownikowi będącemu posłem, senatorem lub radnym	173
3.9. Zakaz wypowiedzenia umowy o pracę pracownikom pełniącym funkcje z wyboru w organach samorządu zawodowego	174
3.10. Zakaz wypowiedzenia umowy o pracę pracownikowi-radcy prawnemu bez uzyskania uprzedniej opinii właściwej okręgowej rady radców prawnych	175
3.11. Zakaz wypowiedzenia umowy o pracę pracownikowi-inwalidzie wojennemu, inwalidzie wojskowemu, kombatanowi lub osobie represjonowanej	175
3.12. Wyłączenia szczególnej ochrony trwałości stosunku pracy	175
4. Zwolnienia grupowe	176
4.1. Definicja zwolnień grupowych	176
4.2. Tryb zwolnień grupowych	177
4.3. Odprawy wypłacane pracownikom objętym zwolnieniami grupowymi	179
4.4. Ograniczenia i włączenia szczególnej ochrony trwałości stosunku pracy w przypadku zwolnień grupowych	180
4.5. Prawo pracownika zwolnionego z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy do ponownego zatrudnienia	182
4.6. Stosowanie przepisów Kodeksu pracy do zwolnień grupowych	182
5. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracodawcę	182

5.1. Rozwiązanie umowy o pracę przez pracodawcę z przyczyn zawinionych przez pracownika	183
5.1.1. Konstrukcja prawna	183
5.1.2. Katalog przyczyn, które uzasadniają rozwiązanie przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia	184
5.1.3. Forma tryb rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z przyczyn zawinionych przez pracownika	190
5.1.4. Kontrola zgodności z prawem rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z przyczyn zawinionych przez pracownika	192
5.2. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracodawcę z przyczyn niezawinionych przez pracownika	192
6. Roszczenia pracownika przysługujące w razie niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę	196
6.1. Roszczenie o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne	196
6.2. Roszczenie o przywrócenie do pracy na poprzednio zajmowane stanowisko i wynagrodzenie	199
6.3. Roszczenie o odszkodowanie	203
6.4. Roszczenie o ustalenie istnienia stosunku pracy, umożliwienie świadczenia pracy (dopuszczenie do pracy) i zapłatę wynagrodzenia ..	208
§ 2. Rozwiązanie umowy o pracę przez pracownika	209
1. Rozwiązanie umowy o pracę z zachowaniem okresu wypowiedzenia	210
2. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia	210
§ 3. Rozwiązanie stosunku pracy nawiązanego na innej podstawie niż umowa o pracę	217
1. Rozwiązanie spółdzielczej umowy o pracę	218
1.1. Wypowiedzenie spółdzielczej umowy o pracę	218
1.2. Wykluczenie członka ze spółdzielni	220
1.3. Wykreślenie z rejestru członków spółdzielni	223
2. Rozwiązanie stosunku pracy nawiązanego na podstawie mianowania	224
2.1. Wypowiedzenie stosunku pracy nawiązanego na podstawie mianowania przez pracodawcę	224
2.2. Wypowiedzenie stosunku pracy nawiązanego na podstawie mianowania przez pracownika	226
2.3. Rozwiązanie bez wypowiedzenia stosunku pracy nawiązanego na podstawie mianowania	226
3. Rozwiązanie stosunku pracy nawiązanego na podstawie powołania	228
3.1. Odwołanie pracownika ze stanowiska z konsekwencją wypowiedzenia stosunku pracy	229
3.2. Odwołanie pracownika ze stanowiska z konsekwencją rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia	230
§ 4. Ustanie stosunku pracy	233
1. Ustanie stosunku pracy z powodu wygaśnięcia mandatu pracownika zatrudnionego na podstawie wyboru	234
2. Ustanie stosunku pracy z powodu śmierci pracownika lub pracodawcy będącego osobą fizyczną	236
3. Ustanie stosunku pracy z powodu nieobecności w pracy tymczasowo aresztowanego pracownika	237

Rozdział X. TREŚĆ STOSUNKU PRACY	240
§ 1. Obowiązek pracodawcy zaznajamiania pracowników z zakresem obowiązków, sposobem wykonywania pracy oraz podstawowymi uprawnieniami z tytułu zatrudnienia	241
1. Sposób zaznajamiania pracowników z obowiązkami	242
2. Zakres czynności pracownika	243
3. Polecenia pracodawcy	243
4. Przyjęcie zakresu czynności przez pracownika	244
5. Obowiązek pracodawcy informowania pracownika o przysługujących mu uprawnieniach	245
6. Następstwa prawne niedopełnienia przez pracodawcę obowiązku zaznajomienia pracowników z zakresem ich zadań, sposobem wykonywania pracy oraz uprawnieniami pracowniczymi i socjalnymi	246
§ 2. Obowiązek pracodawcy wypłacania wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń majątkowych	247
1. Ustalanie wynagrodzenia	247
2. Regulaminy wynagradzania	247
3. Kształtowanie środków i limitów na wynagrodzenia w sferze budżetowej	248
4. Systemy wynagradzania	249
5. Premie	250
6. Nagrody	250
7. Gratyfikacja jubileuszowa	251
8. Dodatki do wynagrodzenia	252
9. Diety	252
10. Wynagrodzenie gwarancyjne	253
11. Przestój	256
12. Kryteria ustalania wysokości wynagrodzenia – normy pracy	258
13. Ustalanie norm pracy	259
14. Konsekwencje prawne wadliwego wykonywania pracy	259
15. Ochrona wynagrodzenia za pracę	260
16. Zakaz zrzeczenia się wynagrodzenia za pracę	260
17. Terminy wypłaty wynagrodzenia	261
18. Obowiązek pracodawcy udostępnienia pracownikowi dokumentów, na podstawie których obliczone zostało wynagrodzenie	262
19. Zasady wypłacania wynagrodzenia	263
20. Potrącenia z wynagrodzenia	265
21. Świadczenia majątkowe przysługujące w okresie czasowej niezdolności pracownika do pracy	269
22. Odprawa rentowa lub emerytalna	269
23. Odprawa pośmiertna	272
24. Ochrona roszczeń majątkowych pracowników w razie niewypłacalności pracodawcy	275
24.1. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	275
24.2. Dochody Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	275
24.3. Niewypłacalność pracodawcy	276

24.4. Świadczenia majątkowe pracownika objęte ochroną	276
24.5. Warunki zaspokajania świadczeń majątkowych pracowników	277
24.6. Postępowanie w sprawach o zaspokojenie świadczeń majątkowych pracowników	277
§ 3. Obowiązek udzielania urlopów i zwolnień od pracy	278
1. Urlopy wypoczynkowe	279
1.1. Prawo do urlopu wypoczynkowego	279
1.2. Wymagalność roszczenia o udzielenie urlopu wypoczynkowego	279
1.3. Nabycie prawa do urlopu wypoczynkowego	281
1.4. Wymiar urlopu wypoczynkowego	281
1.5. Sposób obliczania długości urlopu wypoczynkowego	282
1.6. Ustanie stosunku pracy a długość urlopu wypoczynkowego	284
1.7. Powrót do pracy a długość urlopu wypoczynkowego	286
1.8. Sposób wyliczenia długości urlopu wypoczynkowego	286
1.9. Urlop uzupełniający	286
1.10. Podział urlopu wypoczynkowego	287
1.11. Plan urlopów wypoczynkowych	287
1.12. Urlop wypoczynkowy w okresie wypowiedzenia umowy o pracę ...	289
1.13. Przesunięcie urlopu wypoczynkowego	290
1.14. Przyczyny przesunięcia urlopu wypoczynkowego	291
1.15. Odwołanie pracownika z urlopu wypoczynkowego	292
1.16. Ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy ...	293
1.17. Obliczenie ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy	294
1.18. Wynagrodzenie w czasie urlopu wypoczynkowego	296
1.19. Urlop na żądanie pracownika	297
2. Urlopy bezpłatne	297
2.1. Zasady udzielania urlopów bezpłatnych	297
2.2. Następstwa udzielenia urlopu bezpłatnego	298
2.3. Urlop bezpłatny na okres pracy u innego pracodawcy	300
3. Urlopy wychowawcze	301
3.1. Prawo do urlopu wychowawczego	301
3.2. Okres urlopu wychowawczego	301
3.3. Warunki udzielania urlopu wychowawczego	302
3.4. Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem	302
3.5. Ochrona trwałości stosunku pracy w okresie urlopu wychowawczego	303
3.6. Świadczenia pracownicze i socjalne w okresie urlopu wychowawczego	303
3.7. Prawo podjęcia dodatkowego zatrudnienia w czasie urlopu wychowawczego	304
3.8. Zaprzestanie korzystania z urlopu wychowawczego	304
4. Zwolnienia od pracy	305
§ 4. Obowiązek przestrzegania przepisów o czasie pracy	307
1. Pojęcie czasu pracy	307
2. Zadaniowo-wynikowa organizacja pracy	309
3. Przerywany czas pracy	310

4. Praca w ruchu ciągłym	310
5. Zakres stosowania przepisów o czasie pracy	310
6. Czas pracy w warunkach uciążliwych i szkodliwych	311
7. Skrócone normy czasu pracy	312
8. Przerwy w pracy	313
9. Praca w godzinach nadliczbowych	314
10. Obowiązek wykonania pracy w godzinach nadliczbowych	315
11. Zakazy i ograniczenia pracy w godzinach nadliczbowych	316
12. Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych	317
13. Praca w nocy	319
14. Praca w dniach ustawowo wolnych od pracy	320
15. Przepisy szczególne o czasie pracy	321
16. Dyżury	322
17. Regulacja czasu pracy w antykryzysowym ustawodawstwie pracy	323
§ 5. Obowiązek stosowania się do przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy	324
1. Obowiązki pracodawcy w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy	324
1.1. Nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy	325
1.2. Obiekty budowlane i pomieszczenia pracy	326
1.3. Maszyny i inne urządzenia techniczne	327
1.4. Stosowanie materiałów i procesów technologicznych	328
1.5. Obowiązek zapobiegania niebezpieczeństwom	329
1.6. Profilaktyczna ochrona zdrowia	330
1.7. Przeciwdziałanie chorobom zawodowym	331
1.8. Wstępne i okresowe badania lekarskie	332
1.9. Posiłki i napoje regeneracyjne	333
1.10. Urządzenia higieniczno-sanitarne	334
1.11. Środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze	334
1.12. Służba bezpieczeństwa i higieny pracy	336
1.13. Wypadki przy pracy i choroby zawodowe	338
2. Szczególna ochrona zdrowia i życia pracowników młodocianych i kobiet	339
3. Urlop macierzyński i urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego	341
§ 6. Obowiązek wydania świadectwa pracy	343
1. Powstanie obowiązku wydania świadectwa pracy	343
2. Spełnienie obowiązku wydania świadectwa pracy	343
3. Obowiązek wydania odpisu świadectwa pracy	344
4. Przejęcie zakładu pracy przez nowego pracodawcę a obowiązek wydania świadectwa pracy	344
5. Treść świadectwa pracy	344
6. Sprostowanie świadectwa pracy	346
7. Obowiązek uzupełnienia świadectwa pracy	346
8. Obowiązek zniszczenia świadectwa pracy	347
9. Obowiązek wydania nowego świadectwa pracy	347
10. Wpływ ugody zawartej przez strony stosunku pracy na obowiązki pracodawcy dotyczące świadectwa pracy	347
11. Zwrot świadectwa pracy	348

12. Odszkodowanie za niewydanie świadectwa pracy lub wydanie niewłaściwego świadectwa pracy	348
13. Odszkodowanie za niewydanie dokumentów złożonych pracodawcy przez pracownika	351
§ 7. Inne obowiązki pracodawcy wobec pracownika	352
1. Obowiązek zaspokajania potrzeb socjalnych pracowników	352
2. Obowiązek wypłaty świadczenia urlopowego	355
3. Kontrola wypełniania obowiązków przez pracodawcę	355
4. Obowiązek prowadzenia dokumentacji w sprawach pracowniczych	355
5. Obowiązek prowadzenia dokumentacji dotyczącej chorób zawodowych, wypadków przy pracy, ewidencji czasu pracy, wynagrodzenia, środków ochrony indywidualnej	357
§ 8. Obowiązki pracownika	358
Rozdział XI. ODPOWIEDZIALNOŚĆ STRON STOSUNKU PRACY ZA NARUSZENIE PRZEPISÓW PRAWA PRACY	361
§ 1. Odpowiedzialność pracodawcy	361
1. Odpowiedzialność karno-administracyjna	361
1.1. Wykroczenia przeciwko prawom pracownika	361
1.2. Wykroczenia przeciwko prawu pracownika do pracy w bezpiecznych i higienicznych warunkach	362
1.3. Postępowanie w sprawach o wykroczenia przeciwko prawom pracownika	363
1.4. Odpowiedzialność karna	363
§ 2. Odpowiedzialność pracownika	364
1. Odpowiedzialność porządkowa	364
1.1. Kary porządkowe	364
1.2. Tryb nakładania kar porządkowych	365
1.3. Obowiązek zawiadomienia pracownika o wymierzonej karze porządkowej	366
1.4. Tryb zgłaszania sprzeciwu od kary porządkowej	367
1.5. Kara pieniężna	368
1.6. Zatarcie kary porządkowej	368
1.7. Konsekwencje ukarania pracownika karą porządkową	368
2. Odpowiedzialność dyscyplinarna	369
3. Odpowiedzialność majątkowa	370
3.1. Zasady odpowiedzialności materialnej	370
3.1.1. Szkoda	371
3.1.2. Wina	371
3.1.3. Związek przyczynowy	372
3.2. Wyłączenie odpowiedzialności majątkowej	373
3.3. Solidarna odpowiedzialność majątkowa	374
3.4. Kryteria ustalania wysokości odszkodowania	375
3.5. Wyłączenie ograniczonej odpowiedzialności majątkowej	375
3.6. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną osobie trzeciej	376
3.7. Odpowiedzialność regresowa	377

3.8. Miarkowanie odszkodowania w drodze ugody	378
3.9. Konsekwencje niewykonania ugody	379
3.10. Odpowiedzialność majątkowa za szkodę wyrządzoną umyślnie	381
3.11. Odpowiedzialność majątkowa za powierzone mienie	382
3.12. Warunki odpowiedzialności majątkowej za powierzone mienie	383
3.13. Systemy odpowiedzialności majątkowej za powierzone mienie	384
3.14. Wartości powierzone pracownikowi	385
3.15. Ekskulpacja pracownika od odpowiedzialności majątkowej za powierzone mienie	386
3.16. Zabezpieczenie pokrycia ewentualnej szkody	388
3.17. Forma umowy o odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie	388
3.18. Zawarcie umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie	389
3.19. Powierzenie mienia	390
3.20. Odstąpienie od umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej ..	390
3.21. Obowiązek przeprowadzenia inwentaryzacji	391
3.22. Wyjątki od zasady pełnej odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie	392
3.23. Obniżenie odszkodowania	393

Rozdział XII. ROZPATRYWANIE SPORÓW O ROSZCZENIA ZE STOSUNKU PRACY

395

§ 1. Postępowanie pojednawcze	395
§ 2. Sądy pracy	396
§ 3. Przedawnienie roszczeń	397

Część trzecia. ZBIOROWE PRAWO PRACY

Wprowadzenie	401
---------------------------	------------

Rozdział XIII. ZWIĄZKI ZAWODOWE

402

§ 1. Pojęcie organizacji związkowej	402
§ 2. Prawo koalicji	402
§ 3. Swoboda tworzenia związków zawodowych i zrzeszania się w organizacjach związkowych	404
§ 4. Zakładanie związku zawodowego	404
§ 5. Statut związku zawodowego	405
§ 6. Rejestracja związku zawodowego	406
§ 7. Inne kompetencje sądu rejestrowego	407
§ 8. Wykreślenie związku zawodowego z rejestru	407
§ 9. Autonomia związków zawodowych	408
§ 10. Samorządność związków zawodowych	409
§ 11. Reprezentatywność związków zawodowych	410

§ 12. Uprawnienia związków zawodowych	411
§ 13. Prawne, organizacyjne i majątkowe uwarunkowania wypełniania przez związki zawodowe ustawowych zadań i statutowych celów	414
Rozdział XIV. ORGANIZACJE PRACODAWCÓW	416
§ 1. Swoboda pracodawców zrzeszania się w związkach pracodawców	416
§ 2. Tworzenie związków pracodawców	416
§ 3. Statut związku pracodawców	417
§ 4. Rejestracja związku pracodawców	417
§ 5. Autonomia związku pracodawców	419
§ 6. Reprezentatywność związków pracodawców	419
§ 7. Uprawnienia związków pracodawców	420
§ 8. Uwarunkowania wypełniania przez związki pracodawców ustawowych zadań i statutowych celów	420
Rozdział XV. UKŁADY ZBIOROWE PRACY	422
§ 1. Przepisy ogólne	422
1. Sposób zawarcia układu zbiorowego pracy	422
2. Sposób prowadzenia rokowań nad układem zbiorowym pracy	425
3. Obowiązek pracodawcy przekazania związkowi zawodowemu informacji o sytuacji ekonomicznej zakładu pracy	426
4. Pisemna forma układu zbiorowego pracy oraz okres i zakres jego obowiązywania	427
5. Interpretacja postanowień układu zbiorowego pracy	429
6. Sposoby rozwiązania układu zbiorowego pracy	430
7. Przejście zakładu pracy na innego pracodawcę a moc obowiązująca układu zbiorowego pracy	431
8. Zmiany w układzie zbiorowym pracy	432
9. Porozumienie o stosowaniu układu zbiorowego pracy	435
10. Procedura rejestrowania układów zbiorowych pracy	436
11. Obowiązki pracodawcy związane z wejściem w życie układu zbiorowego pracy	441
12. Układ zbiorowy pracy a umowa o pracę	442
§ 2. Ponadzakładowy układ zbiorowy pracy	443
1. Strony ponadzakładowego układu zbiorowego pracy	443
2. Prawo wystąpienia z inicjatywą zawarcia ponadzakładowego układu zbiorowego pracy	445
3. Rokowania w sprawie zawarcia ponadzakładowego układu zbiorowego pracy	446
4. Reprezentatywna organizacja związkowa	448
5. Rozszerzenie stosowania ponadzakładowego układu zbiorowego pracy ...	450
6. Przekształcenie organizacji związkowej a ponadzakładowy układ zbiorowy pracy	455
§ 3. Zakładowy układ zbiorowy pracy	458
1. Strony zakładowego układu zbiorowego pracy	458

2. Inicjatywa zawarcia zakładowego układu zbiorowego pracy	459
3. Sposób prowadzenia rokowań nad zakładowym układem zbiorowym pracy	461
4. Reprezentatywna zakładowa organizacja związkowa	463
5. Hierarchia układów zbiorowych pracy	466
6. Zawieszenie stosowania zakładowego układu zbiorowego pracy	468
7. Wielość pracodawców a zakładowy układ zbiorowy pracy	470
8. Połączenie organizacji związkowych a zakładowy układ zbiorowy pracy ..	473
9. Uprawnienia międzyzakładowej organizacji związkowej do zawierania zakładowych układów zbiorowych pracy	476
Rozdział XVI. SPORY ZBIOROWE	477
§ 1. Przedmiot sporu zbiorowego	477
§ 2. Strony sporu zbiorowego	478
§ 3. Wszczęcie sporu zbiorowego	480
1. Zgłoszenie sporu zbiorowego	480
2. Wyłączenie prawa prowadzenia sporu zbiorowego	480
§ 4. Rozwiązywanie sporu zbiorowego	481
1. Pokojowe metody rozwiązywania sporów zbiorowych	481
1.1. Rokowania	482
1.2. Mediacja	482
1.3. Arbitraż społeczny	484
2. Metody rozwiązywania sporów zbiorowych przy użyciu presji	487
2.1. Strajk	487
2.2. Akcje protestacyjne	492
2.3. Lokaut	493
Bibliografia (wybrane pozycje)	495
Indeks rzeczowy	499